

Gandrīz lidspēji-
gi zaļvārnēni bū-
rī, ko zaļās vār-
nas Garkalnes
mežos apdzīvo
jau trešo gadu
pēc kārtas.
27.07.2001.



Foto: Edmunds Račinskis

Veiksmīga zaļo vārnu sezona Garkalnē

Turpinot izpēti un aizsardzības aktivitātes, kas aizsākās ar “Gada putna ‘98” projektu, arī šogad LOB rīkoja zaļo vārnu uzskaites un būru izlikšanu lielākajā zināmajā sugas atradnē Latvijā — Rīgas rajona Garkalnes apkārtnē, kā arī ekspedīcijas šīs sugas meklēšanai citur valstī.

2001. gada sezona uzskatāma par sekmīgu vismaz Garkalnē ligzdojošajām zaļajām vārnēm. Šogad tās veiksmīgi apdzīvoja jau piecus būrus, kamēr pērn tikai divus, bet 1999. gadā — vienu. Lai gan tieši šopavasār izlikām 32 jaunus būrus — eksperimentālā veidā pie betona stabiem (skat. attēlu 9. lpp.), tikai viens no tiem tika aizņemts, bet būros ligzdojošā populācija pieaugusi uz veco, 1999. gadā mežā izlikto būru rēķina. Pavisam Garkalnes apkārtnē šogad tika pierādīta deviņu zaļo vārnu pāru ligzdošana, līdz ar to pirmoreiz visā pē-

tijumu laikā Garkalnē šogad būros ligzdoja vairāk zaļo vārnu pāru nekā mums zināmajos dabiskajos dobumos. Kopējais populācijas vērtējums pētījumu teritorijā šogad ir 10–14 pāri — apmēram tikpat, cik 1999. gadā, un pat nedaudz vairāk nekā pērn. Arī ligzdošanas sekmes bija ļoti labas — vidēji 3,6 mazuļi apdzīvotā ligzdā (n=7). Salīdzinājumam: 1999. gadā bija tikai 2,5, bet 2000. g. 2,8 mazuļi ligzdā. Par labvēlīgu barošanās sezonu, ko zaļajai vārnai nodrošina silts un sauss laiks, liecināja ne tikai mazuļu skaits, bet arī attīstība —

visās ligzdās zaļvārnēni šogad bija ļoti līdzīgi pēc izmēriem un apspalvojuma pakāpes (sk. attēlu 8. lpp.), turpretī abos iepriekšējos gados ligzdās parasti bija pa vienam “pastarītīm” — izteikti mazākam un vājākam mazulim, kā tas raksturīgs sugām ar asinhronu šķīlšanos nepietiekamas barības apstākļos. Kopā Garkalnes apkārtnē šī gada jūlijā apgredzenojām 25 zaļo vārnu mazulus (pēdējo trīs gadu laikā te apgredzenoti 55 zaļvārnēni).

Pagaidām saņemts ļoti maz ziņu no citām vietām Latvijā un, atšķirībā no Garkalnes, tās kopumā nav pārāk iepriecinošas. Pat speciālās ekspedīcijas zaļo vārnu meklēšanai uz Ziemeļkurzemi un Latgali jūlijā devušas vājus rezultātus. Tikai divās vietās — netālu no Rīndas (Ventspils raj.) un pie Zosnas ezera (Rēzeknes raj.) izdevās konstatēt ticamu zaļo vārnu ligzdošanu. Pārējie daži novērojumi no citām vietām Latvijā ir nepārbaudīti vai attiecas tikai uz vienu putnu.

Ar dalītām jūtām jāatzīst, ka zaļo vārnu izpētes aktivitāte un tajā iesaistīto cilvēku skaits pēdējo gadu laikā pieaug apgriezti proporcionāli pašu vārnu skaitam. Tomēr jāsaprot, ka paldies visiem, kas vienā vai citā veidā šo projektu atbalstījuši. Īpaši pateicos Aivaram Pužulim par būru izgatavošanu un palīdzību izlikšanā un Aivaram Petriņam par palīdzību dobumu kontrolē, kā arī citiem talcīniekiem uzskaitēs Garkalnē vai tālākās ekspedīcijās — Didzim Jurciņam, Edgaram Dzenim, Normundam Zommeram, Ievai Mārdegai, Andrim Kleperam, Vadimam Boļšakovam, Rolandam Ratfelderam, Rolandam Lebusam un Dāvim Draz-

dovskim! Paldies arī Garkalnes pagasta padomes priekšsēdētājam Kārlim Čirulim par atbalstu būru izlikšanā, kā arī Garkalnes skolai par palīdzību ar inventāru! Projektu šogad finansāli atbalstīja Zviedrijas vides aizsardzības

agētūra (*Svenska Naturvårdsverket*) un Alfs Olsons (*Alf Ohlsson*).

Edmunds Račinskis



Foto: Edmunds Račinskis

Zaļo vārnu būri eksperimentālā veidā pie staba pie-
stiprina A. Pužulis un D. Jurciņš 19.04.2001.

Summary

Successful season for Roller in Garkalne

In 2001, most study and conservation activities of the Roller *Coracias garrulus* in Latvia took place in surroundings of Garkalne, Riga district, the species' best breeding locality in the country in recent years. Breeding of 9 pairs was confirmed and the total population was estimated at 10–14 pairs. 5 pairs bred in nest-boxes — an increase from 1 and 2 pairs in 1999 and 2000 respectively. The mean number of nestlings per occupied nest (3.6; n=7) was higher than in the two preceding years (2.5; n=8, in 1999 and 2.8; n=4, in 2000) and, in combination with obviously even development of siblings at all nests, indicated favourable feeding conditions. 25 nestlings were ringed. In contrast to Garkalne, survey expeditions to other parts of the country did not succeed to reveal more than a few scattered sightings of the Roller, none of those with confirmed breeding record. This year's project was supported by Swedish Environmental Protection Agency (*Svenska Naturvårdsverket*) and Alf Ohlsson.